

som kan være omkostningsmæssigt begrundet, men som også ofte skyldes salgsfremmende hensyn og derved mere eller mindre kan indebære diskriminerende virkninger over for forskellige forhandlerkategorier.

I en vis udstrækning kan urimelige virkninger af bruttopriser imødegås i medfør af monopollovens bestemmelser. Monopollovens § 10 forbyder således håndhævelse af bruttopriser, men indgreb over for bruttopriser forudsætter, at der foreligger en konkurrencebegrænsning som omhandlet i monopollovens § 2, dvs. væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- og transportforhold.

Denne begrænsning i monopollovens anvendelsesområde har i praksis vanskeliggjort indgreb over for bruttopriser for mærkevarer, hvis omsætningsmæssige betydning i det enkelte tilfælde ofte er ringe.

Stk. 3 og 5 er helt enslydende med pris- og avancelovens § 6, stk. 2 og 3. Med hensyn til stk. 5 skal det dog bemærkes, at bortfaldet af pris- og avancelovens § 4, stk. 3, medfører, at monopoltilsynet for fremtiden ikke skal beskæftige sig med fastsættelsen af offentlige eller offentligt godkendte priser, takster og honorarer.

Til § 7.

Bestemmelsen er sammenfaldende med bestemmelsen i den gældende pris- og avancelovs § 7 og fastsætter i princippet de samme kriterier for, hvad der kan betragtes som rimelige priser m.v., som monopolloven.

Hovedreglen er, at man under anvendelse af kostprisprincippet skal fastsætte priserne således, at en effektiv virksomhed med normal kapacitetsudnyttelse kan opnå dækning for nødvendige direkte omkostninger og et rimeligt bidrag til dækning af indirekte omkostninger og nettoavance. Såfremt monopoltilsynet under en bedømmelse efter disse retningslinjer finder, at den virksomhed, hvis forhold er til bedømmelse, ikke drives effektivt eller ikke har en rimelig kapacitetsudnyttelse, må priserne fastsættes ud fra, hvad der er nødvendigt til dækning af de nævnte omkostninger m.v. i en tilsvarende virksomhed, som drives effektivt med normal kapacitetsudnyttelse.

I mindre virksomheder, hvor indehaveren deltager direkte i det produktive arbejde, forudsættes der taget et rimeligt hensyn til vederlæggelsen af denne arbejdsindsats.

Blandt de direkte omkostninger knytter interessen sig især til lønomkostningerne, idet råvarepriserne som regel vil være bestemt af ude fra kommende forhold, hvorpå man fra dansk side ingen indflydelse kan øve. I kalkulationsreglen i den gæl-

dende pris- og avancelovs § 5, stk. 1, nr. 5, er adgangen til at indregne stigende lønomkostninger begrænset til lønforbedringer, der er fastlagt i ordinært fornyede kollektive overenskomster, idet prisforhøjelser dog ikke vil kunne foretages for den andel af en lønstigning, der ifølge overenskomsten kan modregnes. For områder der ikke er omfattet af overenskomster forholdes som for nærmest tilsvarende ordinært fornyede kollektive overenskomster. Monopoltilsynet er efter forslaget ikke bundet til at anvende samme fangangsmåde med hensyn til indregning af lønomkostninger, når det skal bestemme, hvad der er en rimelig pris. Herved tilstræber man en mere fleksibel ordning, således at afgørende for lønomkostningers indregning må være, som de har kunnet betragtes som „nødvendige“ omkostninger. Det er således ikke udelukket, at der kan forekomme lønomkostninger, som ikke fuldt ud vil kunne indregnes i priserne.

Til § 8.

Bestemmelsen fastsætter en pligt for monopoltilsynet til at gribe ind, hvis der indenfor en branche, et vare- eller ydelsesområde konstateres urimelige priser, takster eller honorarer. Hermed ændres den *adgang*, som monopoltilsynet efter § 6 har til at gribe ind overfor pris- og avancedannelsen til en *pligt* til under visse betingelser at anvende de midler, som står til rådighed for tilsynet i § 6. Denne nydannelse skal sikre, at tilsynet straks griber ind, hvor der foreligger urimelige priser m.v. og vil således medvirke til at forhindre urimelige prisstigninger.

Pligten for monopoltilsynet til at gribe ind opstår først, når tilsynet har konstateret urimelige priser m.v. Foreligger der en situation, hvor man må antage, at der vil komme store prisstigninger f.eks. som følge af prisstigninger på råvarer, vil det være naturligt, at monopoltilsynet griber ind med pålæg efter § 6 for at forhindre, at prisstigningerne, når de slår igennem i færdigvarepriserne, medfører urimelige avancer. I en sådan situation, hvor tilsynets indgriben grunder sig på et skøn over en kommende prisudvikling, er det ikke fundet rimeligt at pålægge tilsynet en pligt til indgriben.

Monopoltilsynets pligt til at gribe ind gælder endvidere kun for brancher, vare- og tjenesteydelsesområder, hvorimod tilsynet ikke har pligt til at gribe ind overfor enkeltvirksomheder. Hvis en virksomhed tager urimelige priser, har tilsynet dog mulighed for at gribe ind med hjemmel i § 6. Når § 8 ikke omfatter enkeltvirksomheder skyldes det frygt for, at tilsynet kunne blive tvunget til at beskæftige sig med en lang række sager af mindre betydning og